

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Mustvee Vallavalitsus
info@mustvee.ee
Tartu 28
Mustvee vald, 49603,
Mustvee linn, Jõgeva maakond

JÄRELEVALVE AKT

17.07.2024 nr 5.1-3/15935-2

I ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti omavalitsuse korraldatavate sotsiaalteenuste kvaliteeti, fookuses oli abivajaduse hindamine ja sellele vastava abi väljaselgitamine täisealiste sotsiaalteenuste (koduteenuse, väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse, tugiisikuteenuse, isikliku abistaja teenuse, sotsiaaltransporditeenuse ja eluruumi tagamise teenuse) osutamisel või korraldamisel Mustvee Vallavalitsuses.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Mustvee Vallavalitsus, Tartu maantee 28, Mustvee linn, 49603, Jõgeva maakond, telefon +372 772 6161, info@mustvee.ee.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 11.06.2024.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse nõunik Thea Tänav, peaspetsialistid Ülle Sihver ja Aime Koger.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: dokumentide vaatlus ja analüüs, vestlused, e-kirjavahetus ning paikvaatlus. Järelevalvemenetluse ajal on järelevalve teostajatel juurdepääs sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (STAR) Mustvee Vallavalitsuse menetlustele.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid Mustvee Vallavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja Helen Metsma, sotsiaaltöö spetsialistid Anneli Kaasik, Maire Vaher, Piret Tomson ja Karin Suur.

II JÄRELEVALVE TULEMUSED

Mustvee Vallavalitsus on kontrollitud menetlustes inimeste abivajadust hinnanud ja sellele vastava abi väljaselgitamise kohustust koduteenuse ja üldhooldusteenuse osutamisel või korraldamisel täitnud.

III JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

- 3.1. Järelevalve algatati 22.05.2024
- 3.2. Seisuga 01.01.2024 oli Mustvee valla [elanike](#) arv kokku 5 226, sh üle 65.aastaseid elanikke 1421 (osakaal on 27%).

1.2. Mustvee Vallavalitsuse ametnikest on täisealiste sotsiaalteenuste korraldamisega seotud sotsiaalosakonna juhataja (juhataja) ja neli piirkonnati töötavat ja sarnaste teenistusülesannetega sotsiaaltöö spetsialisti. Sotsiaalosakonna koosseisu kuuluvad ka viis sotsiaalhooldustöötajat ja autojuht.

1.3. Alates 01.07.2023 kuni 31.05.2024 on Mustvee Vallavalitsusele saabunud kokku 104 taotlust, mille sisuks on olnud soov saada täisealisele isikule igapäevaelu toimingutes kõrvalabi sealhulgas 10 koduteenuse taotlust, 94 üldhooldusteenuse kaaskandamise taotlust. Mustvee vallas ei ole määratud isikliku abistaja ega täisealise isiku tugiisiku teenust ning pole sõlmitud vastavaid lepinguid.

1.4. Valla territooriumil asuvad üldhooldusteenust osutavad Mittetulundusühing Kääpa Hooldekeskus, Mittetulundusühing Avinurme Sotsiaal ja Turvakeskus ja Sihtasutus Mustvee Tervis. Nimetatud hoolekandeesutuste ja kõigi vabariigi hoolekandeesutuste kontaktid on [kodulehelt](#) leitavad.

3.3. SHSis sätestatud nõuete täitmine

3.3.1. SHS § 4 p 3 kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik.

Mustvee Vallavalitsuse sotsiaalosakonna ametnikud omavad nõutavat erialast ettevalmistust. Lääne-Viru Rakenduskõrgkooli sotsiaaltöö eriala on lõpetatud Anneli Kaasikul (2007), Karin Suurel (2009) ja Piret Tomsonil (2009). Maire Vaher lõpetas 2022. aastal Tallinna Tehnikakõrgkooli sotsiaaltöö eriala ja juhataja Helen Metsma 2011.aastal Tallinna Ülikooli Rakvere Kolledži sotsiaalteaduse eriala. Sotsiaaltöö spetsialistidel on pikaaegne töökogemus. Näiteks Piret Tomson on üks esimesi SHS jõustumise järel tööle (29.06.1992) asunud ja töötav ametnikke Eestis.

Nõutava ettevalmistusega ja töökogemusega ametnikud on Mustvee Vallavalitsuse suur väärtus. Uut juhti ja sotsiaalametnikke on maakonna äärealale keerukas leida. Järelevalvetoimingute ajal töötav osakonnajuhataja asus tööle 2023.aasta veebruaris. Eelmine juht lahkus eelmise aasta septembris.

SKA seisukoht: SHS § 4 punktis 3 sätestatud nõue on täidetud.

3.3.2. SHS § 14 lõike 1 kohaselt kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda.

Mustvee Vallavolikogu võttis 20.12.2023 vastu [määruse](#) nr 14 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Mustvee vallas“ (määrus), mis on [kodulehel](#) avalikustatud koos õigusaktidega Mustvee valla eelarvest makstavate sotsiaaltoetuste määrad, Eluruumi alaliste kulude piirmäärad jms.

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue on täidetud.

3.3.3. SHS § 15 lõike 1 kohaselt selgitab kohaliku omavalitsuse üksus välja abi saamiseks pöördunud isiku abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldab abi osutamist või aitab abi saamiseks vajalikes tegevustes.

Sotsiaalteenust osutatakse, sotsiaaltoetusi ja muud abi antakse arvestades isiku tahet (SHS § 12 lõige 1). Sotsiaaltöö spetsialisti ametijuhendi teenistusülesande punkti 3.13 kohaselt võtab ta kodanikke vastu ja nõustab neid sotsiaalhoolekandelaadsetes küsimustes, abistab kodanikke dokumentide vormistamisel ekspertiisitaotluse, sotsiaalabi ja sotsiaalteenuste saamiseks.

Kasutusel on erinevate teenuste taotlemise vormid. [Kodulehel](#) on leitav sotsiaalteenuse taotlus, koduteenuse taotluse vorm ja üldhooldusteenuse osalise rahastamise taotluse vorm. Taotlus esitatakse Mustvee Vallavalitsusele kas digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressile info@mustvee.ee või paberkandjal. Mustvee VV 07.06.2018 korraldusega nr 217 on kinnitatud

vorm „Avaldus koduteenuse taotlemiseks“ (24268786529), kasutusel on ka vorm „Avaldus koduteenuse osutamiseks“ (23263163266). Samas 30.05.2024 avatud menetluse 24271417407 juurde pole dokumente lisatud, seega ei saa hinnata kas taotlus esitati ja millises vormis.

Ametnikud on välja töötanud vormi „Üldhooldusteenuse osalise rahastamise taotlus“, milles muuhulgas antakse järgmine nõusolek: „Olen teadlik ja nõus, et esitatud andmete õigsust kontrollitakse ning töödeldakse ja andmete varjamise või valeandmete esitamise korral nõutakse väljamakstud toetus tagasi“ (menetlus 24271898309). Esitatud on ka lähisugulaste digi-allkirjaga avaldusi üldhooldusteenuse osalise maksmise üle võtmiseks (23264227161) alates 01.07.2023 ning selles antakse samuti nõusolek esitatud andmete kontrollimiseks ja menetlemiseks. Telefonitsi tulnud mureliku pöördumiste põhjal avatakse STARi menetlus, tehakse esimesel võimalusel kodukülastus selgitamaks pöörduja soovi ja vajadusel viiakse kohe läbi ka abivajaduse hindamine.

Ametnike sõnul edastatakse neile antud/saadetud avaldused sekretärile, kes registreerib dokumendid Deltas. Võimalikud on vabas vormis avaldused ja olukord, kus vene keelt emakeelena kõnelev pöörduja palub abi taotluse koostamisel. Nimelt on Lohusuu kandis ca 30 % ja Mustvee linnas ca 50 % elanikest vene emakeelega. Avalduse/taotlused on skaneeritud, kuid on ka toimikutes (paber kandjal).

Määruses on ametniku abivajaduse hindamise kohustust käsitletud järgmiste teenuste taotluste menetlemisel: koduteenus (§ 6 lõige 3), üldhooldusteenus (§ 7 lõige 4), tugiisikuteenus (§ 8 lõige 7), isikliku abistaja teenus (§ 10 lõige 7) ja eluruumi tagamise teenus (§ 14 lõige 3).

Tulenevalt sotsiaaltöö spetsialisti ametijuhendist organiseerib ta abivajajate hoolduse, hindab abivajadust, korraldab hoolekandetasutusse paigutamist ning koduteenuseid ja perekonnas hooldamist, suhtleb hoolekandetasutustega, aitab kaasa tugiisikute leidmisele (punkt 3.9). Sotsiaaltöö spetsialisti kohustus teha kodukülastusi tuleneb punktist 3.14.

Staažikatel ametnikel on kasutada neli erinevat instrumenti (koduteenus, hooldaja teenus, üldhooldusteenus ja üldine). Kaua aega kasutati abivajaduse hindamisel dokumenti „Kõrvalabi vajaduse hindamisleht“, mille vorm oli kinnitatud vallavalitsuse 07.06.2018 korraldusega nr 217 (24269846186). Hindamislehe algusse märgitakse kliendi üldandmed ja kas tegu on esmase või korduva hindamisega. Kliendi andmetest dokumenteeritakse nimi, isikukood, elukoht/viibimiskoht, telefon/e-post ja info võrgustiku liikmete kohta. Kliendi elukeskkonna iseloomustades märgitakse ka vingu- ja suitsuanduri olemasolu ning elukoha kaugus naabritest. Kliendi igapäevatoimingute sooritusvõime hinnatakse skaalal „teeb ise-vajab vähest abi-vajab pidevat abi“ ning lisatakse teenuse osutamise sagedus. Toimingud on seotud toiduainete toomise ja toidu valmistamise, kütmise, vee kättesaamise, pesu pesemise, raviskeemi täitmise, maksete tasumise, asjaajamisega jms. Lõpuosas märgitakse kes viibisid hindamise juures, kes hindamise läbi viis ja millal hindamine toimus.

Käesoleval aastal vaatasid ametnikud hindamisdokumendi üle ja kaasajastasid. Järelevalvetoimingute ajal toimus koduteenuse vajaduse hindamine „Koduteenuse vajaduse hindamislehe“ abil. Juhataja arvates võib uus toimingupõhine hindamisinstrument sobida ka ööpäevaringse teenuse vajaduse selgitamisel. Haldusmenetluse seaduse § 6 kohustab kasutama uurimispõhimõtteid. STARi menetlustest nähtub, et ametnikud teevad päringuid. Sagedamini SKAle (23264877906) ja Töötukassale.

SKA seisukoht: Kontrollitud menetlustes on järgitud on SHS § 15 lõikes 1 sätestatud nõudeid. Teenust vajavate isikute abivajadus on välja selgitatud ja korraldatud sobiva abi osutamine.

3.3.4. SHS § 18 lõike 2 kohaselt koostab kohaliku omavalitsuse üksus koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga koduteenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrares selles muu hulgas kindlaks kõrvalabi vajaduse määrares tulenevad toimingud.

S-veebi 2022. aasta koduteenuse andmete üle-Eesti võrdluses tuuakse välja Mustvee Vallavalitsuse teenuse osutamise kohta järgmised tähelepanekud: omavalitsus pakub koduteenust aktiivselt, töötaja töökoormus ei ületa normtunde, teenuse osutamisega seotud kulude suurus ei ole omavalitsuste üleselt hinnates äärmuslik ja koduteenuse osutajate vanuseline tasakaal on jätkusuutlik.

Valla kodulehel on avalikustatud [koduteenuse](#) kirjeldus, taotlemise kord ja taotluse vorm, vastutava ametniku kontaktid ja õigusaktid. Haldusreformi järgselt ei olnud koduteenus kõigis piirkondades ühtse hinnaga. Lohusus oli ühinemise ajal tasuline ja selleks on ka jäänud. Teistes piirkondades oli ühinemise ajal tasuta. Üleminek tasulisele koduteenusele on piirkondades olnud järkjärguline ja alates 01.08.2024 on ühtne hind neli eurot tund, kusjuures arvestuse algus hakkab olema poole tunnise täpsusega.

Määruse § 6 lõige 8 kohaselt on koduteenuse osutamise korraldamine sotsiaaltöö spetsialisti pädevus. Tema valmistab ette vallavalitsuse ja teenust saava isiku vahel sõlmitava „Koduteenuse osutamise lepingu“. Lepingu lisa nr1 on avaldus ja lisa nr 2 hoolduskava. Kolmepoolselt (sotsiaalhooldustöötaja, klient ja sotsiaaltöö spetsialist) allkirjastatud hoolduskavas on fikseeritud toimingute loetelu, sagedus nädalas ja millistel nädalapäevadel (24268528840). Loetlemata teenuste hulgas võib näiteks olla ka kokkulepe, et töötaja käib kalmistul ja aitab haudasid korrastada. Hoolduskava kui lepingu lisa, asub ka Deltas lepingu juures.

Vallavalitsuse nimel allkirjastab lepingu vallavanem või tema asendaja (määruse § 6 lõige 10). Juhul, kui tuleb vastu võtta koduteenuse osutamisest keeldumise otsus, siis sama sätte lõige 9 kohaselt võetakse vastu vallavalitsuse korraldus.

Koduteenuse osutamise lepingu kohaselt kohustub vallavalitsus teenuseid osutama, vajadusel töötajat vahetama ning kontrollima lepingu täitmist mitte harvem kui üks kord aastas. Juhataja seletuse kohaselt on lepingu täitmise kontroll piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti ülesanne. Väikeses kohas on teenuse osutamine „peo peal“ ja spetsiaalset rahulolu küsimustikku polegi vaja.

Vahetult teenust osutava sotsiaalhooldustöötaja vastutust pole lepingus nimetatud. Teenuse saajal on kohustus teha rahaliste tehingute korral ettemakseid ja õigus nõuda täpset arvestust. Juhataja ütluste kohaselt on lepingute teema arutelu all ja vajab muutuseid. Näiteks kestab arutelu kuidas sügisel abivajajatele koolist või lasteaiast tuua sooja toitu koju tuua. Lepingute uuendamise tingib ka alates 01.08.2024 jõustuv vajaduspõhine koduteenuse osutamise korraldus. Teenusesaajatel on eelinfoga kirjad käes, ka venekeelsed infoga, et 14.05.2024 korralduse alusel vaadatakse abivajadus üle ja täidetakse uus hindamisinstrument.

Hooldereformi käivitamisel oli üheks võimaluseks, et omavalitsustele antavaid täiendavaid rahalisi vahendeid saab kasutada ka koduse hoolduse korraldamiseks. Mustvee Vallavalitsusele eraldatud vahendid kulusid üldhooldusteenuse rahastamiseks (piirmäära ulatuses eraldatud vahenditeks), seetõttu ei jagunud eraldatud summadest koduteenuse arenduseks. Juhataja hinnangul võib koduteenuse arendusteemadega pöörduda Alutaguse koostöökoja või Peipsiääre vastava „ühenduse“ või Lõuna-Eesti vastavate ühenduste poole.

Kuna osade andmete STARi kandmise tähtaega on pikendatud, siis ei ole STARist leitavad kõigi koduteenuse menetluste lisadokumendid (näiteks puuduvad 24271411948, 24271377641, 24271376588 juures).

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 18 lõikes 2 sätestatud nõudeid.

3.3.5. SHS § 19 sätestab, et koduteenust ei tohi vahetult osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara.

Järelevalve teostajale edastatud karistusregistri teadetest selgub, et vahetult koduteenust osutavatel töötajatel puuduvad koduteenuse osutamist takistavad asjaolud. Teised sotsiaalhooldustöötajate tööle võtmisel olulised nõuded kehtestab tööandja. Mustvee vallavanem kinnitas 03.06.2024 „Sotsiaalhooldustöötaja ametijuhendi“, milles on vajalike nõuetena muuhulgas vähemalt põhiharidus, otsustus-ja vastutusvõime, kohustuste täpne ja õigeaegne

täitmine, võime töötada pingeolukorras jt. [Koduteenuse kvaliteedijuhise](#) kohaselt on teenuse osutamise kvaliteedi tagamise üks näitaja töötajate pädevus ja eetika. Sotsiaalhooldustöötaja ei tohi astuda kliendiga isiklikesse rahalistesse suhetesse ega mõjutada pärimisõiguslike dokumentide vormistamist (ametijuhendi punkt 5.2.).

Sotsiaalhooldustöötajad elavad reeglina samas paigas, kus teevad tööd. Töötajatel on kindel kuupalk, ehkki koormus võib erinev olla – siiski on kõigil valmisolek töömahu suurenemiseks. Avinurme töötaja on juba Mustvee piirkonna töötaja puhkuse asendaja. Linnas on töökoormuseks tavaliselt 14 klienti. Talvel on suurem koormus (nt puude toomine), mõned peatavad suveks lepingu, kuna pole kütmist ja lumelükkamist. Tegu on nõ intervallhooldamisega ja sügisel soovitakse uuesti teenusele. Ametijuhendi kohaselt on teenuse osutamine paindlik, lähtub nii hoolduskavas märgitud tööülesannetest kui ka teenuse saajate ühekordsetest soovidest ja vajadustest. Vajadusel tuleb osutada sotsiaaltransporditeenust.

Juhataja peab oluliseks kord kuus (tavaliselt kolmapäeviti) sotsiaaltöötajatega toimuvat arutelu, mil toimub mõlemapoolne infovahetus. Oluline kohustus on igakuuliste aruannete õigeaegne esitamine ja muu tööga seotud dokumentatsiooni korrektne täitmine. Tööandjal on kohustus osaleda tööandja poolt pakutud täiendkoolitustel. Aruteluainet pakub 01.01.2025 jõustub sotsiaalkaitseministri määrus, mis näeb vajadusel ette ka isikuabi osutamise. Vanemad ja ilma erialase koolitusega töötajad kahtlevad, kas tööle jääda (süstimise kohustus, dementsuse diagnoosiga kliendid jt uued olud).

Juhataja arvates võib kõne alla tulla mõne töötaja osalemine 160-180 tundi kestval hooldustöötaja koolitusel, sest eraldi koduhooldustöötajate koolituskava pole. Kolm tänast töötajat võivad saada täiendõpet Töötukassa meetme kaudu. Kõigil töötajatel on valmisolek näiteks esmaabikoolituse läbimiseks. Kui sobilik koolitaja võidakse ka Mustvee valda kohale kutsuda ja liita koolitusgruppi ka Jõgeva, Alutaguse koduhooldustöötajad. Parim oleks koostöö Jõgeva Arenduskeskusega, paraku pole seal tööl sotsiaalvaldkonna spetsialisti.

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 19 nõuet.

3.3.6. SHS § 21 lõikest 1 tulenevalt koostab kohaliku omavalitsuse üksus üldhooldusteenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles muu hulgas kindlaks kõrvalabi vajaduse määrast tulenevad toimingud.

Valla kodulehelt on avalikustatud [üldhooldusteenuse](#) kirjeldus, taotlemise kord ja taotluse vorm, vastutava ametniku kontaktid ja õigusaktid. Reeglina koostatakse haldusaktid, kuid järelevalve teostaja tutvus ka 06.05.2024 sõlmitud kolmepoolse (teenuseosutaja, hooldust vajav isik ja Mustvee Vallavalitsus) „Hooldusteenuse osutamise lepinguga“ (24270795841).

Piirkondlik sotsiaaltöö spetsialist valmistab ette vallavalitsuse istungile esitamiseks avalduse, hindamisdokumendi ja korralduse eelnõu. Mustvee Vallavalitsus korralduse õiguslikuks aluseks (näiteks menetluses 24270128541) on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 30 lõige 1 punkt 2, sotsiaalseadustiku üldosa seaduse § 5 lõige 1, § 23 lõige 1 punkt 1 ja lõige 2 punkt 1; sotsiaalhoolekande seaduse § 20 lõiked 1 kuni 3 ning § 22 ülakoma 1 lõiked 1 kuni 4 ning ja Mustvee Vallavolikogu 20.12.2023 määruse nr 14 “Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord Mustvee vallas” § 7 lõiked 5, 6, 7, 9 ja 10 ning teenuse vajaduse hindamise tulemusest. Otsuses on nimetatud taotluse esitamise aeg ning hooldusvajaduse hindamise teostaja ja kuupäev.

Märkimisväärne on asjaolu, et Mustvee valla üldhooldusteenuse saajatele peab pärast üldhooldusteenuse eest tasumist kasutamiseks jääma vastavalt vajadusele vähemalt 5% igakuisest sissetulekust (määruse § 7 lõige 6).

Ametnikud lisavad Deltas korralduse eelnõu juurde isikud ja hooldekodud, kellele edastada jõustunud korraldus. Dokumentide edastamisega tegeleb vallakantselei teenistuja. Sotsiaaltöö spetsialistid laadivad haldusotsused STARi (23265123901 ja 23264242026). Väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse osaline rahastamise korralduste peale ei ole vaideid esitatud.

Teenuse või toetuse määramise või määramata jätmise kohta tehakse otsus kümne tööpäeva jooksul alates toetuse taotlemiseks vajaliku viimase dokumendi saamise päevast või dokumendi esitamise tähtpäevast. Nimetatud tähtaja nõude täitmisel tuleb arvestada asjaoluga, et vallavalitsuse istungid toimuvad teisipäeviti ja sellele eelneval neljapäeval tuleb eelnõu koos lisadokumentidega saata Delta kooskõlastusringile.

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 21 lõike 1 nõuet.

3.3.7. SHS § 22¹ lõike 1 kohaselt kui kohaliku omavalitsuse üksus on välja selgitanud isiku vajaduse väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse järele, rahastatakse teenuskoha maksumust teenuse saaja rahvastikuregistrisse kantud elukoha järgse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest ja isikult võetavast tasust.

Seadus ei sätesta, kuidas täpselt peab juba üldhooldusteenusele asunud isiku abivajaduse hindamist läbi viima. Kuid sätestab, et teenusvajaduse hindaja peab olema ametnik. Mustvee Vallavalitsuse ametnikud on nimetatud nõuet järginud. Järelevalve teostaja sai kinnituse, et ametnikud on korraldatud enne 01.07.2023 üldhooldusteenusele asunud teenusesaajate (või nende lähedaste) avalduste esitamise (23264877906) ja hinnanud teenusesaajate hooldusvajadust. Sageli tehti hooldusvajaduse hindamisel koostööd teenuseosutajaga (23265507486, seletusi andis SA Mustvee Tervis valveõde).

Külaskäikude järel ca 20 hooldekodusse asusid sotsiaaltöö spetsialistid koostama korralduste eelnõusid, mida oli 2023. aasta juulis 79 ja need võeti vastu 8.07.2023 VV istungil. Avalduste esitamise kuupäevaks märgiti 30.06.2023 (näiteks menetlused 23265916407 ja 22248234045).

SKA seisukoht: Kontrollitud menetlustes on SHS § 22¹ lõike 1 nõue täidetud.

3.3.8. SHS § 22¹ lõike 3 kohaselt võib kohaliku omavalitsuse üksus kehtestada hoolduskomponendi kulude tasumise piirmäära.

Tulenevalt Mustvee Vallavolikogu 20. detsembri 2023 määruse nr 14 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Mustvee vallas“ § 7 lõikest 9 kehtestab vallavalitsus väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse kulude tasumise piirmäärad, mis tagavad teenuse saajale teenuse kättesaadavuse.

Järelevalvetoimingute ajal kehtis Mustvee Vallavalitsuse 19.03.2024 korraldus nr 102 „Üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäära kehtestamine“, mille kohaselt kinnitati alates 01.04.2024 üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäär **kuni 570 eurot** kalendrikuus ühe teenuse saaja kohta.

Mustvee valla territooriumil tegutsevate hooldekodude igakuised teenuste hinnad ja hoolduskulu on järgmised: 1) Mittetulundusühing Avinurme Sotsiaal- ja Turvakeskus - kohatasu on 1350 eurot ja hoolduskulu **600 eurot**; 2) Mittetulundusühing Kääpa Hooldekeskus - kohatasu 1590 eurot ja hoolduskulu **795 eurot**; 3) Sihtasutus Mustvee Tervis – tavakliendi kohatasu: 1160.- ja suure hooldusvajadusega kliendi kohatasu 1200.- eurot. Hoolduskulu mõlemal juhul **650.- eurot**.

SHS seletuskirja kohaselt saab KOV piirmäära kehtestamisel aluseks võtta koostööpartnerite või haldusterritooriumil või koostööpiirkondades tegutsevate ööpäevaringse üldhooldusteenuse pakujate hinnataseme. Kehtestatud hoolduskulude tasumise piirmäär ei pea katma kvalifitseeritud hooldustöötajate kulusid iga teenuseosutaja juures, vaid see peab kindlustama inimesele teenuse tegeliku kättesaadavuse selliselt, et tal on võimalus valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel. Piirmäär ei ole takistuseks hooldekodukoha leidmisel, kuid võib olla ebapiisav kõigis hooldekodudes hoolduskulude katmiseks ja tuleb arvestada täiendava tasumisega.

Paikvaatlusel saadud ütluse kohaselt on Mustvee Vallavalitsuse eelarvest makstav täiendav toetus märkimisväärne. Näiteks ühel kalendrikuul väiksema sissetulekuhuvitisele ca 5000 eurot ja teine ca 5000 eurot makstakse neile, kellel ei ole lähisugulasi jne.

SKA seisukoht: Mustvee Vallavalitsus tagab saajale üldhooldusteenuse teenuse kättesaadavuse.

3.3.9. SHS § 22¹ lõike 5 nimetab olukorrad, mil KOViil on kohustus tasuda keskmisest vanaduspensionist madalamat sissetulekut (2023. aastal 636.-) saavatele teenusesaajatele osaliselt ka nende makstavad majutus- ja toitlustuskulud. Sissetulekuna arvestatakse teenuse saaja riiklik pension, kogumispension kogumispensionide seaduse tähenduses, töövõimetoetus töövõimetoetuse seaduse tähenduses ja sotsiaalmaksuga maksustatav tulu sotsiaalmaksuseaduse tähenduses

SHS nimetatud nõue sisaldub määruse § 7 lõikes 7. Mustvee vald katab nimetatud teenusega seotud kulud (22256358101) . Mustvee Vallavalitsus korraldab üldhooldusteenuse saajatele vajadusel ka sotsiaaltranspordi teenust (24271058626 ja 24271040763).

SKA seisukoht: Järgitud on SHS § 22¹ lõikes 5 sätestatud nõuet.

3.3.10 SHS § 38 ja § 41 sätestavad **sotsiaaltransporditeenuse ja eluruumi tagamise teenuse** korraldamise kohustuse.

Määruse § 13 lõige 1 nimetab sotsiaaltransporditeenuse eesmärgi, lõige 2 taotluse esitamise tähtaja (maakonna piires vähemalt kolm tööpäeva, väljaspool maakonda vähemalt seitse tööpäeva enne soovitud sõiduaega). Võimalikud on ka kiireloomulised sõidud, näiteks perearsti pöördumisel. Ametniku kohustus on enne teenuse osutamist tutvustada teenuse saajale teenuse hindu ja selle eest tasumise korda. Info teenuse osutamise asjaolude kohta on [kodulehel](#) avalikustatud. Järelevalvetoimingute ajal ei olnud 2023. aasta kohta koostatud sotsiaaltransporditeenuse aruanne S-Veebis leitav.

Järelevalvetoimingute ajal korraldas teenuse osutamist ja vastava aruande koostamist juhataja. Sõitude tellimise elektroonne kalender on kõikidele sotsiaalametnikele näha: kuupäev, tellija nimi, aadress, kust ja kuhu sõita, kellaaeg ja kas vajab saatjat või tuleb ka teine inimene kodunt kaasa või tuleb autosse mahutada ka abivahend. Kõige enam on kaugemaid sõite Jõhvi, Mustvee ja Tartu. Teenus on olnud kogu aeg tasuline. 2024.aastal on 0.25 senti kilomeeter pluss ootetasu. Koduteenuse kliendil on hind 0.15 senti kilomeeter, pluss ootetasu. Tasu määramisel on võimalikud erandid, näiteks kui pole suutlikkust kogu sõidukulu tasuda, siis saab ootetasu ära jätta või sama sõiduga saab Tartusse kaks inimest. Osakonna koosseisus on autojuht, kes ongi sotsiaaltranspordi teenuse osutaja. Kui autojuht on sõidus, siis sotsiaalhooldustöötajate aitab kohapealsete sõitudega (arsti juurde või mujale lähemale). Nende kasutuses on kolm elektriautot ja valla Opelid (ametiautod). Autodel on mõõteseadmed, millel näha autode liikumist ja läbisõitu. Inimese kodu ees nullitakse spidomeeter ja naastes on näha sõidu tegeliku kulu. Töötajad esitavad sõidupäevikud. Tasutakse kas sularahas või teeb raamatupidamine arve. Tasumine on selge ja läbipaistev.

Lisaks vallale kuuluvale transpordile saab teenust juhtumipõhiselt osta, näiteks raamiga transportimiseks SAIt Mustvee Tervis.

STARis on juhataja avanud alates 23.04.2024 menetlused nimetusega „sotsiaaltransport tellimisel“, STARis koostatud otsusel abinõu rakendamise aeg kuni 31.12.2029 (näiteks 24271050683 ja 24271059264).

Eluruumi tagamise teenuse regulatsioon sisaldub määruse § 14. Taotluse esitamise järel on ametniku kohustus viia taotlejaga läbi vestlus, mille käigus hinnatakse taotleja abivajadust. Otsuse eluruumi üürile andmise või mitteandmise kohta teeb vallavalitsus korraldusega. Järgnev tähtajaline leping sõlmitakse 30 päeva jooksul vallavalitsuse korralduse teatavaks tegemisest. Isiku loobumisel lepingu sõlmimisest on vallavalitsusel õigus tunnistada vastav korraldus kehtetuks. Lepingu koostab ametnik ja allkirjastab vallavanem või tema asendaja. Võimalik, et tulevikus delegeeritakse lepingute sõlmimine juhatajale. Info teenuse osutamise asjaolude kohta on [kodulehel](#) avalikustatud. Järelevalvetoimingute ajal ei olnud 2023. aasta kohta koostatud eluruumi tagamise teenuse aruanne S-Veebis leitav.

Juhataja iseloomustas mõne sotsiaalkorteri seisukorda, näiteks Avinurmes on heas korras ühetoaline korter, aga ka elamiskõlbmatu kolmetoaline korter (Pärniku 2-5). Kääpa korterid on saanud värske remondi ja uue sisustuse (va 5-8, mille sisustamine oli paikvaatluse päeval

pooleli). Lepingute pikkused on erinevad ja sõltuvad taotleja olukorrast. Näiteks aadressil Rakvere 2-2 elab alates 17.06.24 esimest korda mees, kes sai vaid kuue kuu pikkuse lepingu. Avinurmes on lastega pere samas korteris elanud ca 20 aastat, kuid ei suuda iseseisvuda.

STARis on avatud kokku 15 menetlust nimetustega „kohandamata eluruumi tagamine“ ja „kohandatud eluruumi tagamine“. Enamus neist on lõpetatud ja kehtivaid menetlusi on vaid kolm. Kõigi kehtivate menetluste (20235543366 , 24271765248 ja 24271692108) juurde on lisatud taotlused, infopäringud, vallavalitsuse korraldused, üürilepingud jms).

SKA seisukoht: Mustvee Vallavalitsus korraldab ja tagab sotsiaaltransporditeenuse ja eluruumi tagamise teenuse kättesaadavuse.

IV TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. Tulenevalt SHS § 15 lõikest 1 on kohalikul omavalitsusel abivajaduse hindamise kohustus, mistõttu säilitatakse ka abivajaduse hindamise dokumendid. Vaatamata asjaolule, et osade andmete STARi kandmise tähtaega on pikendatud, soovib SKA igapäevatöös STARi kanda [Sotsiaalteenuste ja -toetuste põhimääruse](#) § 8 lõige 1 punktides 8, 11 ja 12 sätestatud andmed ning korraldada varem sisestatud menetlused.

4.2. Analüüsida üle 65-aastaste elanikele oluliste teenuste senist kättesaadavust. Tulenevalt sotsiaalkaitseministri 21.12.2023 [määrusest](#) „Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine kohalikul tasandil“ on kuni 21.12.2024 avatud taotlusvoor, rahastamise üks eesmärk on olemasoleva koduteenuse kujundamine vastavaks sihtrühma vajadustele.

4.3. Sotsiaalteenuste planeerimisel ja osutamisel lähtuda SKA kodulehel avaldatud [sotsiaalteenuste kvaliteedijuhistest](#) ning [KOV](#) nõustamisüksuse koostatud soovituslikest [juhendmaterjalidest](#).

4.4. Võimalusel lisada [kodulehele](#) Sotsiaalkindlustusamet kodulehelt leitav teenust osutavate hoolekandeesutuste [link](#)

(allkirjastatud digitaalselt)
Aime Koger
järelevalve peaspetsialist